

CASTELLS CATALANS

Nom del castell: Freixe
Data de construcció: segle X
Municipi: Piera
Comarca: Anoia
Altitud: 190 m
Coordenades: E 394962.9, N 4593071.3 (ED50 UTM 31N). Longitud: 1° 44' 26.77" Latitud: 41° 28' 49.88" (GPS)
Com arribar-hi: se segueix la carretera BV-2242 que va de Piera a Sant Sadurní d'Anoia i entre el Km 7 i el 8 cal prendre una pista a l'esquerra que duu al conjunt d'església i castell.

El castell

Un document de repoblament de l'any 955 esmenta el lloc de *Frexano* per una donació del vescomte de Barcelona, i dins del terme del castell de Piera, en la qual es compromet els repobladors a alçar-hi una torre de defensa. Cap als inicis del segle XII i fins a la fi del XIII hi ha notícies d'una família cognomenada Freixe que n'ocupava la castlania, sota la senyoria de la canònica de Santa Maria de Solsona.

Posteriorment va ser sufragània de la parròquia de Santa Maria de Piera, però va passar a dependre de la de Sant Jaume Sesoliveres.

Les restes conservades corresponen al segle XII, i la part més visible és una torre circular adossada a l'església de Sant Nicolau. Està bastida amb còdols irregulars disposats en filades. Va ser restaurada, juntament amb l'església, l'any 1967. Pels voltants de la torre hi ha alguns murs i talussos, d'aparell semblant.

Sant Nicolau de Freixe (o del Tretzè)

L'església, que segurament es va bastir en dues etapes entre els segles XI i XII, s'aixeca dalt d'un turó juntament amb les restes de la torre del castell. S'estructura a partir d'una nau que s'uneix, a l'est, a un absis semicircular mitjançant un simple ressalt. La nau és coberta amb una volta peraltada, que tendeix a la forma apuntada, on es veuen les restes de l'encanyissat de la cintra, i una volta d'un quart

FREIXE

Torre del castell adossada a l'església de Sant Nicolau de Freixe.

d'esfera cobreix l'absis. A la paret nord s'obre una arcada, lleugerament apuntada que dona pas a un petit cos d'edifici, afegit posteriorment a l'església, amb un mur esbiaixat que contacta amb la torre circular del castell adossat a l'angle nord-oest.

La il·luminació interior prové de quatre finestres. La del centre de l'absis i les dues del mur sud són de doble esqueixada i acaben en un arc de mig punt adovellat, mentre que la de ponent té forma de creu. Les parets són obrades amb carreus desbastats, disposats en filades horitzontals poc definides; els angles queden reforçats amb blocs més grossos i ben tallats. La porta, oberta a l'oest, i el campanar van ser fets posteriorment a l'obra romànica.

Nota: extret parcialment del volum *Anoia* de la Catalunya Romànica d'Editorial Pòrtic, setembre de 1999.

Jordi Gironès Vilardebò
juny de 2010

